

In een ander Licht

Christus Triumfatorkerk, kerstavond 24 december 2024

Lezing: Jesaja 9: 1-6 5 en Johannes 1: 1-9 en 14-18

Met medewerking van een projectkoor olv Sanneke Hendrich-van der Ouw

Roelfien Folkersma (orgel en vleugel)

Imme van den Akker (dwarsfluit)

Voor de dienst

- Lied: Eer zij God (Lied 487)
- Lied: 'Komt allen tezamen' (Lied 477: 1, 3 en 5)

KOMEN

- Koor: O holy night
- Woord van welkom
- Aanvangslied: 'Nu daagt het in het oosten' (Lied 444)
- Moment van stilte
- Lied: Nu zijt wellekome (Lied 476: 1 en 3)

WOORD

- gedicht: Geen kerstcantate – Hans Andreus
*Niet alleen in het holst van de nacht van het jaar,
iedere dag van het jaar heeft het licht het koud.*

*Het vraagt om geen engelenstemmen,
het hongert naar een beetje gerechtigheid aan deze kant van de tijd.*

*En dromen doet het ook niet van eeuwig hemelse zomers in en om het vaderhuis,
het hunkert naar aardse dagen ooit
zonder marteling en moord, het licht dat van puur licht kind is en woord.*

- Inleiding op het thema: Leven in een ander licht
Het licht heeft het koud. Het hongert naar een beetje gerechtigheid. Het licht zou liever opgaan over een wereld van vrede en gerechtigheid. Maar het lijkt wel of er steeds meer oorlogen bijkomen. Het lijkt steeds duisterder. Een explosie in Mariahoeve een auto op de kerstmarkt in Maagdenburg die dood en verderf zaait.

Ja, het licht heeft het koud. En wij ook blijkbaar. We hunkeren allemaal naar licht en warmte, dus welkom hier in de kerk. Waar licht schijnt in de duisternis. Waar we ons wamen aan elkaar en het evangelie.

We willen dolgraag een licht zijn in de duisternis en het verschil maken en tegelijkertijd moeten we dealen met taaie tegenkrachten. Vandaag zetten we deze wereld, onze wereld in een ander licht. Gods licht. Vandaag ontdekken we dat er licht schijnt in de duisternis. Zulk sterk licht dat het niet uit is te krijgen.

Dat licht brandt overal waar mensen elkaar het licht in de ogen gunnen. Overal waar tegenkrachten worden bestreden overal waar je kwetsbaar durft te zijn en liefde deelt.

Over dat licht gaat het vandaag.

In the bleak midwinter schijnt een licht – hemels licht.

Het koor zingt dat lied, en vervolgens zingen we het Nederlandse couplet: In de nacht gekomen.

- Koorzang: *In the bleak midwinter*
- Koor en gemeente: 'In de nacht gekomen' (Lied 505: 2) (=melodie van 'In the bleak midwinter')
- Gebed voor de kerstnacht
- Lezing uit het Oude Testament Jesaja 9: 1-6
- Lied: Er is een roos ontloken (Lied 473: 1 en 3)

- Lezing: Joh. 1: 1-9 en 14-18
- Lied: 'Stille nacht' (Lied 483)
- Verkondiging

Heeft u al een **noodpakket** aangeschaft?

Sinds Mark Rutte in zijn eerste toespraak als de nieuwe NAVO-chef aangaf dat de wereld er de laatste jaren niet veiliger en rustiger op is geworden, is er een run ontstaan op deze noodpakketten.

De meeste winkels waar ze die spullen verkopen - prepschops schijnen die te heten - zijn uitverkocht.

De oproep van onze nieuwe

NAVO-chef kwam daags na de oproep van de banken om toch vooral contact geld in huis te hebben. Voor als de pinautomaten niet meer werken.

Uiteraard deed die toespraak van Mark Rutte ook mij wat. En uiteraard maak ook ik me al langer zorgen over hoe het er in deze wereld toe gaat. Dus ook ik liet de lijst van noodspullen door mijn hoofd gaan.

Ik ben maar eens gaan kijken in mijn schuur of ik wel een beetje ben voorbereid op de naderende crisis. Nu zijn wij verwoede en soms zelfs Spartaanse kampeeders, dus tot mijn verbazing had ik zo ongeveer alles al in huis.

Flessen water, een waterfilter voor als er helemaal niets meer uit de kraan komt, een gasbrander (ik heb er zelfs meerdere, en ook glasflessen), een EHBO kit, een deken, een zakmes en multitool.

Ik heb ook meerdere zaklantaarns, maar nog geen knijpkat.

En geen **Noodradio** – want ja die was uitverkocht. Maar wel zonnepanelen, op het dak van ons en ook los, dus elektriciteit heb ik ook nog wel even.

Laat maar komen dus die noodtoestand?

Nou nee, liever niet.

Zelfs als je een week kunt kanoën langs Zweedse eilandjes zonder ook maar een mens tegen te komen (heerlijk – ik kan het iedereen aanraden) heb ik natuurlijk geen idee hoe ik zou reageren op een echte oorlogssituatie. Geen idee wat in er in een mens bovenkomt als je in de overlevingsstand terecht komt. Ben ik dan ook nog zo vriendelijk? Help ik dan mensen die er slechter aan toe zijn? Of zit ik sidderend in de kruipruimte van ons huis – wachtend op wat komen gaat?

Ik vrees het laatste.

Wat dan? Met al die duisternis in de wereld die de kranten en de nieuwberichten domineren. Ik noem het rijtje nog maar eens op: Gaza, Syrië, Oekraïne, die schieten het eerst te binnen, omdat we Irak en Afghanistan alweer vergeten zijn en de burgeroorlogen in Soedan en de Centraal Afrikaanse Republiek of Haïti eigenlijk nooit ons nieuws hebben gehaald. Het zijn de sterke mannen die daar de dienst uit maken. Het zijn de sterke mannen die ook in de vrije westerse wereld steeds meer in opkomst zijn.

En toch - al die duisternis van oorlogsgeweld en onvrijheid is wel een heel eenzijdige manier van naar de wereld kijken.

Als je met **andere ogen** naar dezelfde wereld kijkt dan vallen er dingen op. Joodse inwoners uit Tel Aviv die blijven logeren bij Palestijnen in de Bezette Gebieden, in Betlehem bijvoorbeeld, om ze te beschermen tegen joodse kolonisten die Palestijnse dorpen onveilig maken. Of medici van

Artsen zonder Grenzen die met gevaar voor eigen leven nog steeds actief zijn in de Gazastrook. En veel dichterbij: ik fiets al zes jaar bijna dagelijks door Mariahove en ik had nooit echt het idee dat het een wijk was met een heel sterk saamhorigheid gevoel. Dat mensen elkaar kennen en met elkaar meeleven in de vele huizenblokken die daar te vinden zijn. Maar het tegendeel blijkt waar. Tot ieders verbazing stond de wijk òp na de afschuwelijke explosie aan de Tarwekamp. Mensen gingen om elkaar heen staan, leefden met elkaar mee en troostten elkaar, om nog maar de zwijgen van de ongelofelijke inzet van Naomi Barki en de vrijwilligers van Lichtpuntjes van Mariahoeve en de indrukwekkende bedragen die werden opgehaald voor de slachtoffers en in het bijzonder voor dat jongetje van acht jaar dat zonder zijn zus en ouders verder moet zien te leven.

Dat verdient de aandacht. En wel in het bijzonder vanavond, want daar gaat het kerstevangelie over.

Over alles wat Gød in het licht zet.

In het kerstevangelie heten: 'Poetin, Trump en Netanyahu – Augustus, Quirinius en Herodes. Zij beheersen de media en de publieke opinie. Hardop protesteren, dat zal je in problemen brengen. En de wereld was toen bepaald niet beter. Sommigen van ons hebben het idee dat het steeds slechter wordt in deze tijd. Dat het einde der tijden bij wijze van spreken voor de deur staat, maar tweeduizend jaar geleden was het ook niet echt gezellig in de wereld. Aan de grenzen van het Romeinse rijk werd er voortdurend gevochten. En Israël làg aan de grens van het Romeinse rijk. De *Pax Romana* betekende het recht van de sterkste, het betekende onderdrukking en voortdurend op je hoede zijn. Overal was de geheime dienst aanwezig en onafhankelijke rechtspraak moest nog worden uitgevonden.

Maar wat blijkt nu in het Kerstevangelie: dat alles is van ondergeschikt belang.

Daar gaat het helemaal niet om in het leven.

In deze donkere tijden zet het kerstverhaal het ware leven in het licht. De werkelijkheid die je soms aanvliegt, die naar de *prepshop* doet rennen, de benauwende werkelijkheid heeft niet het laatste woord. Dat is aan de 'zachte krachten' van menselijkheid, hoop en licht. Nauwelijks waarneembaar misschien, maar onmisbaar in de duisternis.

Het kerstkind, liggend in een kribbe, is op het eerste gezicht misschien een lachwekkend, een nietig symbool. Maar dat kerstkind laat zien dat ware kracht niet zit in macht of controle, maar in kwetsbaarheid, dienstbaarheid en liefde. Het zegt ons: 'Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. Om licht te brengen in de duisternis.'

Het gaat vannacht om hemels licht en eeuwigheid.

Het gaat om hoop en vertrouwen dat de machthebbers met hun grote monden en hun hun wapenarsenaal helemaal geen macht hebben over leven en dood, over welke kant het op gaat met de wereld.

Ze zijn volstrekt irrelevant als het gaat om trouw en verwondering. Om houvast in je leven, om wat echt gelukkig maakt en ons dichterbij elkaar brengt.

Dat is wat de geboorte van een kind teweeg brengt: de oorlogsretoriek verstomd. De machthebbers vallen stil. In dit kind is het leven, is het licht voor de mensen. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

Johannes brengt het kerstverhaal terug tot de kern: In een wereld vol duisternis schept God het licht. Licht waarin je elkaar ziet staan. Licht dat kwade gedachten uit je hart verdrijft. Licht dat leven mogelijk maakt. Dat klaprozen laat ontkiemen op het slagveld. Dat zorgt dat schepping vrucht draagt. Licht dat je de moed geeft naar de ander toe te stappen, ongeacht zijn huidskleur, geaardheid. Ongeacht haar geloof.

Daar spreekt God.

Daar wordt een nieuwe mens geboren.

Daar breekt het licht door.

Nieuwe schepping.

Er zit nog iets in het noodpakket van de *prepstore*: waxinelichtjes.
Ik stel voor dat u thuis het hele noodpakket ergens opbergt in de kelder.
Behalve het waxinelichtje. Steek dat aan.
Want zo'n lichtje. Klein en kwetsbaar is voldoende om het duister te verdrijven.
Amen

- Koorzang: Entre le boeuf et l'âne gris en Il est né

ANTWOORD

- Gebeden
- collecte

GAAN

- Slotlied: 'Hoor, de engelen zingen de eer' (Lied 481 vers 1, 2 en 3)
- Zegen
- Lied: Ere zij God